

Alpska mesta: več odgovornosti za prihodnost

Alpska mesta svoje vloge v alpski politiki še niso našla in čeprav so najpomembnejša gonilna sila gospodarskega ter družbenega in kulturnega razvoja na območju Alp, se v razpravi o razvoju tega območja, še zlasti v okviru Alpske konvencije, njihova naloga in odgovornost za celoten alpski svet premalo upoštevata [Več na strani 1](#)

Komisija EU prometnega protokola ne bo umaknila s seznama

Prometni protokol Alpske konvencije je eden od 73 zakonskih osnutkov, za katerega sta prejšnji teden predsednik Komisije Evropske unije José Manuel Barroso in njen podpredsednik Günter Verheugen Komisiji želela priporočiti umik iz procedure [Več na strani 2](#)

Projekt EU na področju raziskovanja vodnih virov: monitoring in napovedovanje količin snežnice

Poglavitni cilj projekta EU Available Water Resources in Mountain Environments - AWARE, ki se je začel izvajati pred kratkim, je pripraviti instrumente, s katerimi bo mogoče napovedovati razpoložljivost vodnih in odtočnih količin na območju alpskih porečij, kjer se tali sneg [Več na strani 3](#)

Alpska mesta: več odgovornosti za prihodnost

Alpska mesta svoje vloge v alpski politiki še niso našla in čeprav so najpomembnejša gonilna sila gospodarskega ter družbenega in kulturnega razvoja na območju Alp, se v razpravi o razvoju tega območja, še zlasti v okviru Alpske konvencije, njihova naloga in odgovornost za celoten alpski svet premalo upoštevata. Tako se glasi sklepna ugotovitev konference Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA), ki je potekala konec septembra v švicarskem Brigu.

Svoje izkušnje, ki se navezujejo na temo konference „Alpsko mesto – alpsko podeželje: odgovornost alpskih mest za prihodnost Alp“, so predstavili predavatelji in predavateljice iz sedmih držav in pri tem orisali pozitivne primere kot tudi pomanjkljivosti pri uresničevanju odgovornosti alpskih mest. Prevladalo je mnenje, da se Alpe kot idiličen podeželski prostor ne kažejo le v turističnem oglaševanju, ampak imajo podobno predstavo o Alpah tudi politika in celo sami prebivalci, pri čemer jih več kot 60 odstotkov živi v mestih in aglomeracijah. Zaradi takega zornega kota se mesto občuti kot dejavnik, ki „ogroža“ in je „agresiven“, ki svoje vloge kot gonilna sila regionalnega razvoja ne more uresničiti v skladnem sožitju s podeželjem. Te odgovornosti pa se premalo zavedajo tudi mesta sama in zaradi strahu pred konkurenco nočejo priznati pomembnosti partnerstva med posameznimi mesti.

CIPRA zato poziva alpske države, zvezne dežele, regije in kantone kot tudi druge državne in nedržavne inštitucije, da trajnostnemu razvoju alpskih mest v svojih politikah, strategijah in ukrepih priznajo pomembnejše mesto. Med drugim CIPRA zahteva krepitev izmenjave med alpskimi mesti in zunajalpskimi središči, še zlasti na področju narave in okolja, prebivalstva in kulture, znanosti in inovacij.

Več informacij in objava besedila resolucije: <http://www.cipra.org> (de/fr/it/sl/en)

Vsebina

Alpska mesta: več odgovornosti za prihodnost [1](#)

Komisija EU prometnega protokola ne bo umaknila s seznama [2](#)

Alpska konvencija: podnebne spremembe in naravne nesreče v žarišču [2](#)

V Franciji so se zavzeli za uresničevanje Alpske konvencije [2](#)

Italija: finančna reforma 2006 bo prizadela gorske občine [2](#)

Projekt EU na področju raziskovanja vodnih virov: monitoring in napovedovanje količin snežnice [3](#)

Novi podatki o čezalpskem tovornem prometu [3](#)

Doživljanje avstrijskih planin [3](#)

Swiss Bird Index - alpske ptice na pravi poti [3](#)

O tem in onem [4](#)

Prireditve [4](#)

Saj ni res, pa je... [4](#)

Komisija EU prometnega protokola ne bo umaknila s seznama

Prometni protokol Alpske konvencije je eden od 73 zakonskih osnutkov, za katerega sta prejšnji teden predsednik Komisije Evropske unije José Manuel Barroso in njen podpredsednik Günter Verheugen Komisiji želela priporočiti umik iz procedure. Temu so nasprotovale pogodbenice, ki so prometni protokol že ratificirale (A, F, FL, D, S), Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) in številne druge nevladne organizacije, kar pomeni, da bo omenjeni protokol vendarle predložen v podpis Svetu EU.

Avstrija se bo na naslednjem zasedanju Sveta ministrov EU za promet zavzela za pospešitev tega procesa. EU je sicer pogodbenica Alpske konvencije, vendar pa je doslej le ratificirala s pravnega vidika nezavezujoči okvirni sporazum. CIPRA je zato EU pozvala, naj nemudoma podpiše Protokol o izvajanju Alpske konvencije na področju prometa in nato sproži pobudo za izvedbo ratifikacije te za Alpe tako zelo pomembne mednarodne pogodbe, kar je že storila večina držav EU, ki so zastopane v Alpski konvenciji.

Vir: CIPRA-International <http://www.cipra.org> (de/fr/it/sl/en)

Alpska konvencija: podnebne spremembe in naravne nesreče v žarišču

Od 27. do 29. septembra so v avstrijskem Galtüru zasedali člani Stalnega odbora Alpske konference - visoki uradniki pogodbenic Alpske konvencije. Avstrijsko predsedstvo postavi namreč vsakokrat na dnevni red poleg običajnih točk tudi osrednjo temo. Tokrat so bile to podnebne spremembe in naravne nesreče. O najnovejših dognanjih na tem področju in nujnosti ustreznega ukrepanja na območju Alp je spregovorilo več predavateljev.

Prav tako je razprava tekla o pridržku, ki ga je Francija izrekla v zvezi z deponiranjem ratifikacijske listine za prometni protokol: ena najpomembnejših določitev protokola, to je opustitev gradnje novih cest višjega razreda za čezalpski promet, se namreč v veliki meri ne spoštuje. Posamezne pogodbenice in CIPRA so v zvezi s tem zahtevale nadaljnja pojasnila. Pravni strokovnjaki odbora za preverjanje morajo sedaj ugotoviti, ali je pridržek v tej obliki sploh dopusten. Francija je poudarila, da je želela predložiti le interpretativno izjavo.

Druga točka razprave je bila poročilo o stanju Alp, ki ga pripravlja Stalni sekretariat. Predlog poročila naj bi bil izdelan do aprila 2006, kar pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ne bo enostavna naloga.

Vir: CIPRA-International

Ob tem je bilo poudarjeno, da sodi k celovitemu preventivnemu ravnanju tudi prilagojena prostorska zakonodaja

© CIPRA-International

V Franciji so se zavzeli za uresničevanje Alpske konvencije

V ponedeljek, 3. oktobra 2005, je v Grenoblu v Franciji potekal posvet o Alpski konvenciji, kjer so poslanci lahko poglobili svoje znanje o konvenciji, njenem izvajanju in pomenu za Francijo.

Posvet, ki se ga je udeležilo 55 parlamentarcev in županov, sta organizirala departma Isère in CIPRA-Francija, še posebej pa se je posvetil tistim protokolom Alpske konvencije, ki jih je nedavno ratificiral francoski parlament. Različna predavanja so osvetlila pomen in priložnosti Alpske konvencije v Franciji. Najpomembnejše sporočilo posveta je bila nujnost poglobljenega sodelovanja med državami, politiki, združenji, podjetji in posamezniki, saj se bo konvencija le tako uspela uspešno izvajala v praksi in le tako jo bodo sprejeli tudi alpski prebivalci.

Vir: CIPRA-Francija

Italija: finančna reforma 2006 bo prizadela gorske občine

Zmanjšanje obsega sredstev, ki ga predvideva novi italijanski proračun, bo prizadelo gospodinjstva v več kot 4000 manjših občinah in 356 združenj z gorskih območij. Prav tako je Združenje gorskih občin UNCEM prepričano, da tudi novega zakona o gorskih območjih, ki je predložen senatu, ne bo mogoče izvajati brez potrebnih finančnih sredstev. Predsednika UNCEM-a Enrico Borghi je zato od italijanske vlade zahteval, da bi se del prihodkov iz posebnega davka na uporabo zemljišč, prek katerih potekajo glavna omrežja za prenos energije (t.i. tassa del tubo), stekal v nacionalne sklade za gorska območja. S tem davkom, ki je novost v finančnem proračunu za leto 2006, želi vlada bremeniti vse velike mreže za energetska oskrbo. Združenje UNCEM si po eni strani prizadeva, da bi lahko gorska območja koristila del prihodkov iz rabe vodnih virov za energetska oskrbo, po drugi strani pa bi morala območja, prek katerih potekajo velike mreže za oskrbo, prejemati sredstva kot nadomestilo za poseg v njihovo okolje.

Vir: UNCEM 30. 9. 2005: <http://www.uncem.it/categories/comunicatiStampa/2005/09/30.html> (it)

Projekt EU na področju raziskovanja vodnih virov: monitoring in napovedovanje količin snežnice

Poglaviti cilj projekta EU Available Water Resources in Mountain Environments - AWARE, ki se je začel izvajati pred kratkim, je pripraviti instrumente, s katerimi bo mogoče napovedovati razpoložljivost vodnih in odtočnih količin na območju alpskih porečij, kjer se tali sneg. V okviru projekta so bili izoblikovani modeli, ki lahko prikazujejo dinamiko snežnih padavin in značilnost otekanja snežnice. Modeli temeljijo na kombinirani rabi satelitskih podatkov ter podatkov hidroloških in meteoroloških meritev. Ti podatki bodo vneseni v interaktivni sistem na svetovnem spletu, kar bo uporabnikom, torej podjetjem za energetske in vodno oskrbo na lokalni ravni, omogočalo uporabo modelov za lokalno porečje.

Sredstva za izvedbo projekta AWARE zagotavlja Komisija EU v okviru šestega okvirnega programa (FP6). Pri projektu sodelujejo raziskovalni inštituti, univerze in zasebna podjetja iz Avstrije, Italije, Slovenije, Španije in Švice.

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.gmes.info/98+M5c4c33309aa.0.html?&idproj=45&page=0&what=1> (en)

Vodni krogotok gorskega sveta kot predmet raziskav.

Copyright: <http://wa.slf.ch>

Novi podatki o čezalpskem tovornem prometu

Leta 2004 je bilo po cesti in železnici v notranjem alpskem loku med Mont Cenisom in Fréjusom v Franciji in Brennerjem v Avstriji prepeljanih 110,2 mio. ton blaga. To ustreza približno 6-odstotni rasti v primerjavi z letom poprej. V povprečju je bilo leta 2004 v tem delu Alp po železnici prepeljanega 36,2 odstotka tovora v nasprotju s 37,1 odstotka v prejšnjem letu. Daleč najuspešnejši je modal split v Švici, kjer se je leta 2003 delež tovora, prepeljanega po železnici, v celotnem obsegu čezalpskega tovornega prometa povečal s 63,2 odstotka na 64,7 odstotka. Drugačen pa je položaj v Avstriji in Franciji: v Avstriji se je delež tovora, prepeljanega po železnici, zmanjšal s 27,2 odstotka v letu 2003 na 23,2 odstotka v letu pred tem, v Franciji pa s 23,6 odstotka na 22,1 odstotka. V tranzitnem prometu se je delež železnice v Avstriji zmanjšal s 25,1 na 24,2 odstotka, v Franciji pa z 20,2 na 15,9 odstotka. Kljub upadu čezalpskega tovornega prometa po cesti in železnici med Italijo in Francijo in množičnim protestom prebivalstva pa se trenutno pripravlja gradnja proge za visoke hitrosti na relaciji Lyon – Torino.

Vir in nadaljnje informacije:

<http://www.are.admin.ch/imperia/md/content/are/are2/publikationen/deutsch/alpinfo2004de.pdf> (de)

Doživljanje avstrijskih planin

V okviru raziskovalnega projekta „ALP Austria“, ki se bo zaključil spomladi prihodnje leto, je pred kratkim izšla publikacija „Doživljanje planinskega sveta – vrednost in raznovrstnost kulture avstrijskega planinskega sveta“. Projekt ALP Austria si namreč na podlagi znanstvenih dejstev prizadeva za ohranjanje pašnega gospodarstva in njegov družbeni pomen kot tudi za uveljavitev načel trajnostnega razvoja pri njegovi rabi. Projekt je podlaga za oblikovanje prihodnjih odločitev na področju kmetijske politike, posreduje pa tudi različne strategije in možnosti razvoja avstrijskih planin in gospodarjenja z njimi. Publikacija predstavlja rezultate projekta „ALP Austria“ na razumljiv način, vsebuje tudi bogato slikovno gradivo, podatke, dejstva in izletniške poti ter druge dragocene informacije o pašnem gospodarstvu, lovstvu in zdravilnih rastlinah, ki rastejo na območju planin. Publikacija ni namenjena le znanstvenikom in strokovnjakom, temveč tudi turistom in obiskovalcem planin.

Več informacij na naslovu: <http://www.almwirtschaft.com/> (de),

naročila na <http://www.kaerntner-druckerei.at/bvs2.htm> (de)

Swiss Bird Index - alpske ptice na pravi poti

Ornitološka opazovalnica Sempach in švicarska Zveza za varstvo ptic sta oblikovala t.i. Swiss Bird Index (SBI), ki znanstveno utemeljeno, a v še vedno razumljivem jeziku opisuje stanje ptic v Švici, ki so ne nazadnje tudi indikator trenutnega stanja biotske raznovrstnosti v celoti. SBI obsega sklop indeksov, na podlagi katerih je prikazan razvoj 169 vrst gnezdičk za obdobje od leta 1990 dalje.

Razvoj ptic se v različnih habitatih odvija različno. Stanje ohranjenosti alpskih ptic je sorazmerno stabilno, upadanje števila je značilno zlasti za vrste ptic, ki živijo na površinah kulturne krajine in so odvisne od mokrišč in vodotokov, ter za 38 večinoma ogroženih vrst ptic, ki so uvrščene na rdeč seznam. SBI lahko primerjamo s kazalcem Wild Bird Indicator, ki ga je priznala Evropska unija in prav tako spremlja stanje oz. razvoj ptic na območju celotne Evrope.

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.vogelwarte.ch> (de/fr)

O tem in onem

Obseg gozdnih površin na švicarskem gorskem območju se povečuje

Kot je razvidno iz pred kratkim objavljenega Poročila o stanju švicarskih gozdov za leto 2005, se površina švicarskih gozdov vsako leto poveča za 0,4 % oziroma 4800 ha. Seveda obstajajo med posameznimi regijami precejšnje razlike: medtem ko se v sredogorju obseg gozdnih površin ne spreminja, se ta znatno povečuje v gozdnatem alpskem delu države, zlasti na južni strani Alp. Prav tako poročilo prikazuje naraščanje volumna gozda. Gozd se tudi premalo izkorišča, zato se stara in postaja vse temnejši. Če bi letni prirastek izkoristili v celoti, bi lahko letno zgradili okoli 60.000 enodružinskih hiš.

Več informacij in besedilo poročila so objavljeni na naslovu: <http://www.umwelt-schweiz.ch/buwal/de/medien/presse/artikel/20050912/01190>

Slovenija: neenak razvoj cestnega in železniškega sistema

V okviru evropskega tedna mobilnosti je CIPRA-Slovenija organizirala mednarodni posvet z naslovom Trajnostna prometna politika v Sloveniji. Osrednji poudarek je veljal neusklajenemu razvoju cestnega in železniškega prometnega podsistema: tako je na eni strani skoraj končan avtocestni križ, na drugi strani pa vse bolj zastarela železniška infrastruktura. Zdi se, da ukrepi subvencij in podpore javnemu potniškemu prometu niso najbolj učinkoviti, saj osebni promet vedno bolj narašča. Različne možnosti preusmeritve blaga s ceste na železnico so na posvetu predstavili strokovnjaki iz Švice.

Vir: CIPRA-Slovenija

Piemont: osem novih ekomuzejev

Italijanska dežela Piemont je pred kratkim odobrila ustanovitev osmih novih ekomuzejev. Doslej je bilo v Piemontu 25 tovrstnih muzejev, na območju celotne Italije pa jih je 77. Poglavitna naloga ekomuzejev je varovati kulturno, zgodovinsko in materialno dediščino na lokalni ravni, jo pravilno ovrednotiti ter spodbujati oblike trajnostnega razvoja. Osrednja področja njihovega delovanja so osredotočena na organiziranje razstav in izvajanje tradicionalnih obrtnih dejavnosti. Dejavnosti, kot so kamnoseštvo, pašno gospodarstvo ali domača obrt, ki jim grozi izumrtje, se bodo lahko ohranile prav zaradi vedno večjega povpraševanja v kulturnem turizmu, večja pa bo tudi njihova vrednost.

Vir: Deželni odbor Piemonta, 28. 9. 2005 <http://www.regione.piemonte.it/informa/comunicato.pl?comunicato=comunicato-2005092803.txt> (it), več informacij: <http://www.ecomusei.net> (it)

Prireditve – več na www.alpMedia.net

Mednarodni seminar: Landscape Opportunities: Linee guida per la gestione paesistica delle trasformazioni territoriali territoriali. Milano (Italija), 6.-7. 10. 2005. Delovna jezika: italijanščina, angleščina. Organizirata: Dežela Lombardija, IREALP. Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.irealp.it/LOTO/home.php> (it/en)

Mednarodna prireditve: Olimpiada gorskega sira. Verona (Italija), 20.-23. 10. 2005. Organizira: Pokrajina Verona idr. Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.caseus-montanus.it> (it/fr/de/en)

Forum alpin (rezultati projekta IMALP): Kakšno bo kmetijstvo jutrišnjega dne. Moutiers (Francija), 25. 10. 2005. Delovni jeziki: francoščina, nemščina, italijanščina. Organizira: SUACI-GIS Alpes du Nord. Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.alpes-du-nord.com/imalp/actualites.html> (en)

Nacionalna konferenca in razprava: Odpiranje Alp v turistične namene: svobodni trg ali svobodna krajina? Bern (Švica), 4. 11. 2005. Delovna jezika: nemščina, francoščina. Organizirata: ICAS Swiss Alpine Studies, Švicarska planinska zveza. Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.sac-cas.ch/index.php?id=504> (de/fr)

Mednarodni seminar: Vzpostavitev ekološke mreže zavarovanih območij. Berchtesgaden (Nemčija), 7.-8. 11. 2005. Delovni jezik: nemščina. Organizira: Stalni Sekretariat Alpska konvencija. Več informacij na spletnem naslovu: ewald.galle@lebensministerium.at

Mednarodni kolokvij: Trajnostni turizem na zavarovanih območjih v Alpah. Nica (Francija), 24.-26. 11. 2005. Konferenčni jeziki: francoščina, nemščina, italijanščina. Organizira: Mreža zavarovanih območij v Alpah, Narodni park Mercantour. Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.alparc.org/ConfNice> (fr/de/it)

Saj ni res, pa je...

... Leta 2001 je francoski geodetski urad na podlagi GPS-meritev določil višino Mont Blanca: 4810 metrov. Dve leti kasneje je gora merila le še 4808 metrov - njena ledeniška kopa se je namreč začela taliti in se je zato „znižala“. Znanstveniki so krivca našli v podnebnih spremembah. Če bi se ljudje, ki živijo v krajih ob vznožju gore, sedaj domislili, kako bi lahko z nasipanjem povišali vrh gore, bi bil Mont Blanc zagotovo zelo primeren za ponovno snemanje filma Christopherja Mongerja o Angležu, ki se je odpravil na hrib in se vrnil z gore – v tem primeru seveda z rahlo spremenjenim naslovom: „Anglež, ki je šel na goro in se vrnil s hriba“...

Vir: <http://www.univers-nature.com> (fr), 03.10.2005